

Årets femte stadsvandring 21

Det hotades med åska och regn, men ett sjuttiotal intresserade fanns på plats på Prubbatorget när det var dags för årets femte stadsvandring. Rubriken för kvällen var "Brynolf Algotsson – Mannen, Myten, Miraklerna och kvällens guide var Johan Hjertén. Han inledde med att hälsa välkommen och hävdade att kvällens promenad skulle kunna varit den kortaste genom alla tiden – tvärs över gatan och in i domkyrkan. Den kyrka som kan kallas för Brynolfs. Men för att spara rekordet till ett senare tillfälle, föreslog han en kort promenad ner till Veterinär museet.

På den norra sidan av Drysan låg under medeltiden ett franciskanerkloster – Sankta Katarina. Klostret revs under reformationen och kanske användes den sten som fanns här för att uppföra kungens nya slott – Skaraborg – som ju byggdes under 1500-talet mitt över gatan där Brandmuseet ligger idag.

Här skedde ett under för ungefär 700 år sedan. Det handlar om biskop Brynolf, som under fastetid bestämt sig för att bara dricka vatten och äta bröd. Han var i domkyrkan och han var törstig. Så han skickade en tjänare för att hämta bägare från klostrets brunn, som hade särskilt gott vatten. När han fick bägaren och smakade på vattnet, upptäckte han att det goda vattnet var vin. Proceduren upprepades flera gången och vattnet förvandlades till vin varje gång. Det var alltså inte bara Jesus som hade denna förmåga. Och en stadsvandrare kan knappast undgå att undra – hade källarvalven på Kråks någon dold ledning till klostrets brunn. Det serverades väl ett och annat glas vin där under många år?

Gruppen promenerade tillbaka och in i domkyrkan där Johan gav en utförlig och underhållande berättelse om Brynolf Algotsson, en berättelse som förstärktes av bilder som visades på kyrkans bildskärmar.

Brynolf föddes år 1240. Han fick sin grundutbildning i Skara, men likt många av kyrkans män, fortsatte han sin utbildning i Paris där han tillbringade 18 år. Efter återkomsten till Skara blev han dekan och senare kanik vid domkapitlet. 1278 väljs han till biskop i Skara stift.

På den tiden var domkyrkan i Skara en ganska enkel byggnad i romansk stil. Brynolf hade tankar om en pampig katedral, likt Notre Dame som fanns i hans minnesbild från Parisåren. En händelse som höjde statusen hos vår kyrka, var när biskop Brynolf fick motta en tagg från Kristi törnekrona efter en överenskommelse med den norske kungen. Den 3 september 1304 kunde den hemföras till vår stad. Skara domkyrka blev nu på allvar en pilgrimskyrka, ett etablerat pilgrimsmål för alla som ville se taggen från törnekronan. Man kan väl påstå att detta var starten för staden Skara som turistmål.

Brynolf Algotsson var en mycket bildad man och en stilsäker författare. Han anses ha skrivit diktverk om de svenska martyrerna Elin av Skövde och Sankt Eskil samt om jungfru Maria och den tagg ur Kristi törnekrona som fanns i kyrkan. Det anses att dessa "officier" är de främsta som skrivits i Sverige under medeltiden.

Biskop Brynolf dog i februari 1317 och han begravdes i Skara domkyrka med stor pompa och ståt. Han lämnade ett rejält avtryck och han blev föremål för en lokal helgonkult. Man påbörjade en process för att få påven att utse honom till helgon men dessa strävanden hann aldrig ge resultat innan reformationen. Johan berättade detaljerat om alla dessa försök. Om hur Birgitta var en del i detta och om alla under och mirakler som skedde i Brynolfs närhet.

Än idag finns det flera minnesmärken över Brynolf Algotsson i Skara. Efter restaureringen av domkyrkan byggdes Brynolfsaltaret 1949 i det norra sidokoret. Han har en central plats på Krönikebrunnen. Även på Bysons "Frihetsstenen" finns han avbildad. Det senaste tillskottet kom till vid stiftets 1000-årsjubileum 2014, en glasskulptur med namnet "Brynolfs ljus", där taggen från

törnekronan har en framträdande plats. Egentligen kan väl hela domkyrkan ses som en symbol för Skara stifts 24:de biskop.

Efter en intensiv historielektion "ringde det ut till rast". Välartade åhörare lämnade domkyrkan för att bege sig den korta vägen till gården vid Båtsmanshuset där det som vanligt var framdukat kaffe och smörgås. Under den trivsamma stunden tillsammans började det smattra mot tältduken. Ett befriande sommarregn? Eller en förvarning om en kommande åskskur? Nästa måndag är det dags igen. Då tar Sven-Olof Ask oss med till Botan.

Stadsvandringarna vid brunnen där Brynolf förvandlade vatten till vin. Undrar om det fungerar fortfarande?

Johan Hjertén berättar om Brynolf i hans kyrka för intresserade åhörare.

Johan använde bildskärmarna i kyrkan för att illustrera sin berättelse.

Den senaste hyllningen till biskop Brynolf i domkyrkan.